

[Lone Dybkjær]

stemet – det er det, jeg har konkrete eksempler på – er svært at trænge igennem, hvis ikke man lige præcis ved, hvor man skal henvende sig. O.k., hvis svaret er undervisningsministeriet, kan vi jo videregive det, men jeg er bange for, at undervisningsministeriet så kan få en hel del at lave. Men det er måske også o.k.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Fru Lilli Gyldenkilde spurgte mig, om disse beløb var holdt uden for sparerammerne. Det er jo sådan, at der efter lovforslaget her skal afsættes 125 kr. for kommunerne og 63 kr. for amterne. Når spørgsmålet kom ind, var det i forbindelse med diskussionen om anlægsarbejder. Min tanke med det var ganske enkelt, at i det omfang man kunne forestille sig, at kommuner for at finansiere dette her, sådan som det har været tilfældet, har sagt: fordi der ligger så stor en belastning på os med hensyn til beskæftigelse af unge arbejdsløse – som man altså har lagt meget stor vægt på – kan vi ikke gennemføre eller påbegynde det eller det mindre anlægsarbejde. Her skulle det, hvis man skulle følge mit ønske, gerne være sådan, at man kunne bruge disse fastlagte midler til at sige: ja men det arbejde kan altså godt gennemføres alligevel, for nu kan vi altså anvende disse midler til det. Men det er altså holdt uden for sparerammerne, for at svare helt konkret.

Hr. Thorndahl sagde, at der var tale om delvis kunstig beskæftigelse. Jeg er i øvrigt enig med hr. Thorndahl i, at det ville da være lykkeligt, hvis vi kunne undvære disse foranstaltninger. Det tror jeg også jeg var inde på i mit indlæg. Men jeg vil godt anholde ordene »delvis kunstig beskæftigelse«, fordi vi netop har prøvet med lovforslaget her at brede viften lidt mere ud, prøvet at lægge vægt på nogle andre ting. Derfor har vi bl.a. lagt vægt på, at det var muligt at tage ordinære anlægsarbejder ind. Vi har lagt vægt på, at der blev tale om en meget større vifte af uddannelsesmuligheder, som kunne tages ind under den nye lovgivning. Det synes jeg alt i alt er noget positivt. Men derudover er jeg da enig i betragtningen, at det er uheldigt, at vi skal lave alle disse ting, men det bliver vi altså nødt til, sådan som situationen desværre er for nærværende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det den 8. marts 1983 nedsatte ad hoc udvalg angående ungdomsarbejdsløshed. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse om udviklingslinjer for telekommunikationsnettet.

(Redegørelse nr. R 19).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Udenrigsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Den internationale Overenskomst om Jute og Jutevarer af 1982. (Beslutningsforslag nr. B 102).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (10/5 83):

Udtræder: Birgith Mogensen (CD)

Nyt medl.: Addi Andersen (CD)

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 10/5 1983 til folketinget om udviklingslinjer for telekommunikationsnettet (Redegørelse nr. R 19).

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I. Mediekommisionens forslag og baggrunden herfor

I slutningen af februar modtog regeringen mediekommisionens betænkning om kabelproblematikken og fremføring af udenlandsk fjernsyn. Den samlede kommission, på nær ét medlem, anbefaler, at der hurtigt skabes de nødvendige forudsætninger for etablering af et landsomfattende fordelingsnet, og at udviklingen på fællesantenneområdet og for forbindelsesnettene mellem anlæggene styres på en måde, der giver mulighed for en hensigtsmæssig udvikling af det nuværende telenet henimod et landsdækkende integreret bredbåndsnat.

Regeringen er enig med mediekommisionen i emnets mediepolitiske betydning og i, at udviklingen på telekommunikationsområdet har vide perspektiver for samfundsudviklingen industripolitisk, beskæftigelsesmæssigt og strukturmæssigt både for den private og den offentlige sektor.

Den tekniske udvikling giver telekommunikationen nye anvendelsesmuligheder, og betænkningen behandler på denne baggrund de mulige udviklingslinier for landets forsyning med den nødvendige infrastruktur til dækning af kommende behov for telekommunikation i bred forstand. Hertil hører den tekniske opgave at fremføre fjernsynssignaler fra udenlandske sendestationer således, at en større del af befolkningen end nu kan få mulighed for at modtage disse programmer.

For at forklare mediekommisionens motiv til at beskæftige sig med denne tekniske arbejdsopgave, er det nødvendigt indledningsvis meget kort at omtale nogle tekniske forhold, der kendetegner det eksisterende telenet og udviklingen på kort og lang sigt.

Det offentlige telenet giver mulighed for, at brugere, der er placeret tilfældigt i forhold til hinanden, så at sige overalt i landet kan komme i forbindelse med hinanden. Desuden er der for de fleste teletjenesters vedkommende sikret en let adgang til andre landes teletjenester.

Det eksisterende telefonnet kan i teknisk henseende dække ethvert behov for teletjenester med undtagelse af højhastigheds dataforbindelser og overførsel af levende billeder. Man sonderer derfor mellem smalbandstjene-

ster og bredbandstjenester. De traditionelle teletjenester (f.eks. telefoni og telex) er smalbandstjenester, idet de pågældende tjenester kræver en relativ beskeden transmissionskapacitet. Ønsker man derimod at overføre meget store datamængder eller levende billeder (f.eks. fjernsynsprogrammer), taler man om bredbandstjenester, der stiller krav om en overføringskapacitet, der er ca. tusinde gange større end den kapacitet, der kræves for at transmittere smalbandstjenesterne.

De eksisterende bredbandsforbindelser i det offentlige telenet har traditionelt været etableret ved hjælp af radiokæder og koaksialkabler, medens der i fællesantenneanlæg er anvendt koaksialkabler.

Til forskel fra det offentlige telenet er et fællesantenneanlæg opbygget i en såkaldt »træstruktur« med henblik på en signalfordeling én vej. Telenettet har en »stjernestruktur«, således at man som nævnt kan sende signaler begge veje og til frit valgte abonnenter.

De seneste års teknologiske udvikling har medført, at lyslederkabler er blevet et attraktivt transmissionsmedium. De kan transmittere meget store mængder af informationer (data) og er derfor meget velegnede til afvikling af bredbandstjenester. Men de er både i teknisk og økonomisk henseende også konkurrencedygtige i det almindelige telenets overordnede dele. Ved udbygninger er det allerede nu normalt at anvende lyslederkabler.

I den del af det offentlige telenet, der kaldes abonnentnettet, altså den »yderste« del, og i fællesantenneanlæg er lysledere endnu ikke anvendelige, dels af tekniske, dels – og navnlig – af økonomiske grunde.

Så meget om teknikken.

Hvad angår den behovsmæssige udvikling, må der i de nærmeste år forventes et stigende behov for at få adgang til flere fjernsynsprogrammer. 2 væsentlige forhold gør sig i denne henseende gældende.

Man vil antagelig omkring 1985/87 kunne modtage programmer fra radiospredningssatellitter (radio/TV-satellitter), der opsendes af forskellige europæiske lande. Allerede tidligere vil en del programmer blive overført via såkaldte kommunikationssatellitter, som indgår i det almindelige telenet.

Det andet væsentlige forhold er den allerede faktisk bestående mulighed for at langdi-

[Ministeren for offentlige arbejder]

stancefremføre fjernsynsprogrammer fra udlandet, bl.a. svensk og vesttysk fjernsyn. En sådan langdistancefremføring er intet teknisk problem, men § 3 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har hindret dette. Regeringen ønsker dette forhold ændret, ligesom regeringen ønsker, at der skal være mulighed for at se programmer, der sendes via kommunikationssatellitter, såfremt dette sker på en måde, der er forenelig med den almindelige telekommunikation.

Et øget udbud af fjernsynsprogrammer i Danmark må antages at indebære, at antallet af brugere af fællesantenneanlæg vil stige i de nærmeste år, og at bestående anlæg i vidt omfang må ombygges for at kunne fordele flere programmer.

For at sikre, at de totale investeringer på dette område sker på en samfundsmæssigt bedømt hensigtsmæssig måde, må man foretage en samlet vurdering.

Når det drejer sig om TV-programmer, der sendes via kommunikationssatellitter, bør modtagning som anbefalet af mediekommisionens flertal ske ved centralt placerede jordstationer, der oprettes og drives af post- og telegrafvæsenet. Internationale aftaler baseret på tekniske forhold tilsiger klart dette.

Langdistancefremføring af fjernsynsprogrammer vil også være en opgave, som regeringen finder skal løses inden for det offentlige telenet.

For hovednettets vedkommende vil man altså basere sig på det offentlige telenet. Både radiokæder og lyslederkabler vil blive anvendt, idet der må foretages en konkret afvejning af tidsmæssige, økonomiske, tekniske og sikkerhedsmæssige forhold.

Man må imidlertid være opmærksom på, at et bredbåndsnet også kan afvikle højhastigheds dataforbindelser og overføre levende billeder i to retninger, hvilket allerede nu kan være af betydning for erhvervslivet og den offentlige sektor. Selv om dette behov ikke separat økonomisk kan bære en netudbygning, er det naturligvis af betydelig værdi, at mulighederne skabes.

Som tidligere nævnt vil radio/TV-satellitterne formentlig fra midten af 1980'erne begynde at udsende programmer. Disse signaler rundspredes til almenheden og vil til sin tid kunne nedtages af den enkelte husstand eller det enkelte fællesantenneanlæg. En anden mulighed er imidlertid at lade televirk-

somhederne foretage en mere centraliseret modtagelse af disse programmer. I dette tilfælde baserer man sig på centralt placerede jordstationer, hvorfra signalerne videreføres i et bredbåndsnet, som også vil kunne transportere de traditionelle, smalbådede teletjenester.

Ved televirksomhederne forstås her post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne under ét.

Situationen er derfor den, at televirksomhederne allerede nu må planlægge og anlægsmæssigt begynde, hvis de i rimelig udstrækning skal kunne dække det transmissionsbehov, som langdistancefremføringen og de kommende satellitter vil fremkalde. Det aktuelle økonomiske grundlag for en sådan aktivitet vil være langdistancefremføringen af udenlandsk fjernsyn.

Til en stillingtagen til denne situation har mediekommissionen ydet et meget værdifuldt bidrag. Kommissionens vurdering kan sammenfattes således:

- a) Det er ikke realistisk som et kortsigtet mål at bygge et integreret bredbåndsnet helt ud til abonnenterne. Man må gå succesivt frem og med henblik på udviklingen af et kommende landsdækkende bredbåndsnet hurtigt skabe de nødvendige forudsætninger for etablering af et såkaldt hybridnet, et blandingsnet, der dels bygger på televirksomhedernes overordnede net, dels forudsætter en vis styring af udviklingen af fællesantenneanlæggene, dels endelig overlader det til televirksomhederne at anlægge den mellemliggende netdel – fordelingsnettene.
- b) Et flertal af kommissionen går ind for, at langdistancefremføring af nabolandenes fjernsynsprogrammer skal være tilladt.

Regeringen kan helt tilslutte sig mediekommissionens bedømmelse både med hensyn til de realistiske muligheder for en netudbygning hen mod en bredbåndsdekning og med hensyn til en udvidet adgang til fordeling af udenlandske fjernsyn. Det er samtidig for regeringen af afgørende betydning, at man fra den meget bredt sammensatte mediekommission har en klar tilkendegivelse om, at man ved at følge de angivne retningslinier for netudbygningen ikke vil foregribe vigtige mediepolitiske afgørelser.

[Ministeren for offentlige arbejder]

II. Hybridnettets struktur

Som det fremgår af det foregående, er det fremføring og fordeling af fjernsynssignaler fra kommende radiospredningssatellitter, fra udenlandske fjernsynsinstitutioner og fra kommunikationssatellitter, der fremkalder det aktuelle behov for en netudbygning og dermed også danner det økonomiske grundlag for aktuelle dispositioner. Det er udgangspunktet såvel for mediekommissionen som for regeringen, at den forestående netudbygning i princippet må hvile økonomisk i sig selv. Dette indebærer, at den brugerkreds, der ønsker en given betjening, som udgangspunkt må betale, hvad denne betjening koster.

Regeringen har på denne baggrund valgt følgende rammer for udviklingen af telenettet: I første fase fremføres vore nabolandes TV-programmer og programmerne fra kommunikationssatellitterne til ca. ti overordnede fordelingspunkter. Fra disse punkter føres programmerne videre til et landsdækkende net af byfordelingspunkter, der fra midten af 80'erne så vidt muligt omfatter hovedparten af de bymæssige områder.

For at etablere en hurtig geografisk dækning vil det antagelig vise sig nødvendigt i første omgang at etablere ikke blot fordelingen til de overordnede punkter, men også en række af forbindelserne til byfordelingspunkterne og evt. til større fællesantenneanlæg som radiokæder. De sidstnævnte radiokædeforbindelser anvendes som overgangsløsninger, indtil telefonselskaberne kan etablere forbindelserne videre fra de overordnede fordelingspunkter via lyslederkabler. På længere sigt forudsættes radiokæder alene at indgå i den overordnede fordeling. Ansvaret for planlægningen og udbygningen af kabelnettet fra de overordnede fordelingspunkter til abonnentnettet placeres hermed entydigt hos televirksomhederne inden for deres respektive områder.

Fra de nævnte byfordelingspunkter ud til fællesantenneforeningerne etableres kabelforbindelser efter nærmere aftale mellem telefonselskaberne og de enkelte antenneforeninger.

Det er regeringens vurdering, at en realisering af dette program vil give de bedste muligheder for successivt at tilvejebringe et bredbåndsnet i landet på den samfundsøko-

nomisk bedømt fordelagtigste måde. Samtidig skabes der på en servicemæssig og økonomisk tilfredsstillende måde dækning for befolkningens rimelige krav om at få adgang til de fjernsynsmuligheder, som aktuelt allerede består eller i løbet af få år vil være en realitet.

Virkeliggørelsen af denne plan forudsætter, at det påhviler de 4 televirksomheder at varetage fremføring af signaler og fordeling af disse til de enkelte fællesantenneanlæg.

III. De aktuelle beslutninger og initiativer.

Som det fremgår af det foregående, er det regeringens hensigt at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for etablering af det såkaldte hybridnet med henblik på udviklingen af et landsdækkende bredbåndsnet som beskrevet og anbefalet i mediekommissionens betænkning. Det er ligeledes regeringens hensigt at forøge mulighederne for at se udenlandsk fjernsyn. Med henblik på realisering af disse mål foreslås følgende beslutninger og initiativer taget:

1. En forudsætning for opbygning af hybridnettet er en planlægning, der omfatter såvel televirksomhedernes overordnede net og ydre fordelingsnet som eksisterende og kommende fællesantenneanlæg.

Der må derfor tilvejebringes et samlet, overordnet plangrundlag (en arbejdsplan) på kabelområdet. Planlægningen skal omfatte det samlede hybridnet, idet der dels opstilles en plan for lysledernet, dels udformes rammer for anlæg og ombygning af fællesantenneanlæg og forbindelsesnettene til og imellem dem.

Regeringen har derfor anmodet televirksomhederne om senest den 1. november 1983 at fremlægge en generel plan for hybridnettets tilvejebringelse. Planen skal indeholde tidspunkter for, hvornår lysledernet anlægsteknisk kan være ført frem til de forskellige fordelingspunkter, hvor fællesantenneanlæg kan opnå tilslutning til nettet.

Der må foretages en belysning af det økonomiske grundlag for planens realisering, hvilket nødvendigvis må ske med forbehold for usikkerheden ved en vurdering af den fremtidige efterspørgsel. Det må bemærkes, at planen omfatter programforsyningen af eksisterende og kommende fællesantenneanlæg. Ca. 250.000 husstande spredt over hele

[Ministeren for offentlige arbejder]

landet i landzone omfattes ikke af planen. Hertil kommer et antal husstande i byzone, der ikke vil indgå i fællesantenneanlæg af tilstrækkelig størrelse. Det må dog anses for sandsynligt, at den tekniske udvikling på ret kort sigt vil give mulighed for en økonomisk rimelig, individuel modtagning af programmer fra radiosprednings satellitter.

2. I betragtning af den betydning, som netudbygningen kan have også for lokalsamfundet, f.eks. ved muligheden for fordeling af lyd- og billedprogrammer, forudsættes det, at kommunerne inddrages i televirksomhederens planlægning.

Dette samvirke må sigte på at tilvejebringe rammer for anlæg og opbygning af fællesantenneanlæg derved, at der udformes principper for størrelsen af fællesantenneanlæg og deres udstrækning samt for nettens sammenbinding. Der må tillige søges tilvejebragt et grundlag for en vurdering af, på hvilke betingelser man kan sikre, at private og offentlige net i det lange løb kan sammensluttes.

Hvor de kommunale myndigheder ønsker etableret sammenhængende bynet, tilstræbes en for formålet egnet fælles signalfordelingsplan, der skaber ensartede aftaler om signalernes tilvejebringelse for de antenneforeninger, der omfattes af planen.

3. Når det overordnede plangrundlag (arbejdsplanen) er tilvejebragt, kan regeringen tage stilling til den takt, hvormed man ønsker at hybridnettet skal udvikle sig. Den valgte udbygningstakt vil være bestemmende dels for de økonomiske midler, der må anvendes, dels for de styringsinstrumenter, der vil være brug for. I denne forbindelse må spørgsmålet om begrænsninger, f.eks. med hensyn til opsætning af parabolantener i de private antenneforeninger, tages op til vurdering.

Blandt de styringsinstrumenter, som i hvert fald må tages i brug, hvis vi ønsker at fremme kabeludbygningen, er takstpolitikken. Der må indrømmes televirksomhederne adgang til under fornødent tilsyn at føre en fleksibel takstpolitik med henblik på en udligning af omkostningsforskelle, herunder mellem en signalfremføring ved radiokæde og ved kabel.

En mere detaljeret udformning af takstpolitikken vil kunne ske efter tilvejebringelsen

af det omtalte plangrundlag, idet hovedsynspunktet: omkostningsdækning, naturligvis må have for øje.

4. Nogle beslutninger kan og bør efter regeringens opfattelse imidlertid træffes straks.

Det gælder i første række spørgsmålet om at tillade langdistancefremføring af udenlandsk fjernsyn, herunder fordeling af fjernsynsprogrammer fra kommunikationssatellitter. Der er ingen grund til at tøve med denne beslutning. Der fremsættes derfor nu forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed med henblik på at muliggøre dette.

Den administrativt fastsatte regel om, at et fællesantenneanlæg skal være beliggende inden for en kommunes grænser, passer herefter ikke længere i systemet. Den forudsættes derfor ophævet. I stedet for må der i overensstemmelse med, hvad der er sagt tidligere, udformes bestemmelser om fællesantenneanlægs størrelse og udstrækning, idet der tilstræbes udformet en fleksibel administration med udgangspunkt i, at fællesantenneanlæg skal kunne etableres eller udvides til normalt ca. 1.000 tilslutninger.

I og med, at der fastsættes en afgrænsning for fællesantenneanlæg, vil de forbindelser, det måtte være hensigtsmæssigt at etablere mellem de enkelte anlæg, normalt skulle etableres og drives af televirksomhederne. Selv om loven i og for sig allerede giver mulighed for at udforme sådanne administrative regler, har regeringen fundet det rigtigst at foreslå en tilføjelse til § 5 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed herom.

Samtidig med at disse bestemmelser gennemføres, må televirksomhederne – post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne – gå i gang med visse investeringer, som er nødvendige for at effektuere langdistancefremføringen af udenlandsk fjernsyn, herunder fjernsyn fra kommunikationssatellitter.

Det anføres, at de fornødne anlæg ikke kan tilvejebringes fra den ene dag til den anden. Televirksomhederne må nødvendigvis have nogen tid hertil.

IV. Investeringens omfang

På det foreliggende grundlag kan der kun gives skønsmæssige tal for størrelsen af de investeringer, der er tale om. Det følger alle-

[Ministeren for offentlige arbejder]

rede af, at der først i løbet af 1983 forudsættes tilvejebragt et egentligt plangrundlag.

Størrelsesordenen af investeringen i såvel televirksomhedernes net som i fællesantenneanlæg anslås imidlertid til omkring 4 milliarder kr. Ved vurderingen af dette tal må man være opmærksom på, at en meget betydelig del af dette beløb vil blive anvendt, hvad enten man sigter mod opbygning af hybridnettet eller ej, fordi befolkningen vil skaffe sig mulighed for at få del i det udbud af fjernsynsprogrammer, som bliver tilgængeligt. Det, som regeringens oplæg til etablering af hybridnettet indebærer, er en sikring af, at denne investering sker på en så velovervejede måde, at samfundet får det størst mulige udbytte heraf.

På grundlag af de oplysninger, som mediekommissionen har modtaget fra televirksomhederne, anslås, at de investeringer i telenettet, der er forbundet med spredning af udenlandske radio- og TV-programmer, vil andrage ca. 1,7 milliarder kr. inden for en 5-årig periode. Heraf vil de statslige investeringer udgøre 200-250 millioner kr.

V. Industripolitiske og beskæftigelsesmæssige perspektiver

Dansk elektronikindustri har en betydelig eksport, og regeringen er af den opfattelse, at også den produktion, som indgår i den forestående kabeludbygning med lysledere, vil kunne give denne industrigren muligheder.

Der har allerede i nogle år været etableret et samarbejde mellem televirksomheder, elektronikindustri og forskningsinstitutter med henblik på udvikling af komponenter til et overordnet fiberoptisk forsyningsnet. Det gælder fremstilling af selve kablerne og af den tilhørende elektronik.

En optimal udnyttelse af denne udvikling kræver, at den fornødne arbejdskraft er til rådighed. Det må derfor overvejes, hvilke initiativer på uddannelsesområdet der kan sikre, at dansk arbejdskraft kan imødekomme kvalifikationskravene. Regeringen vil opmærksomt følge det arbejde, der allerede er igangsat på dette område.

Regeringen er endvidere indstillet på at yde en aktiv indsats på forsknings- og udviklingsområdet. Det vil ske ved at udnytte de allerede eksisterende planlægnings-, udviklings- og formidlingsorganer. Også EFs for-

skellige udviklingsordninger vil blive søgt inddraget.

For at dansk industri kan oparbejde en produktion på området, er det nødvendigt, at der i en indledende fase er mulighed for afsætning på hjemmemarkedet. Omvendt er det klart, at en produktion på længere sigt alene har et bæredygtigt fundament i det omfang, hvor dansk industri er konkurrencedygtig på eksportmarkedet. På længere sigt må dansk industri på dette felt som på alle andre dokumentere sin bæredygtighed også på hjemmemarkedet ved konkurrencedygtige priser og kvalitet.

Regeringen finder, at man ved den foran beskrevne fremgangsmåde vil give dansk elektronikindustri de bedste muligheder for at være med på dette nytilkommende marked. Den samordning af kabeludbygningen, som foreslås henlagt til televirksomhederne, vil alt andet lige give dansk industri større muligheder for deltagelse end en helt ustyret udvikling på kabelområdet. Det er nemlig således, at en væsentlig del af de eksisterende fællesantenneanlæg består af importeret materiel.

Det forudsættes, at det allerede bestående nære samarbejde mellem elektronikindustrien og televirksomhederne opretholdes, så industrien er informeret om løbende planer og forventede krav til produktionens indhold og omfang.

De således foreliggende planer for telekommunikationsnettets udbygning har også væsentlig beskæftigelsesmæssig betydning.

Forestiller man sig en total dækning af det overordnede net og forbindelsesnettene med lyslederkabler, og at dansk industri bliver leverandør til dette, vil beskæftigelsen i elektronikindustrien skønsomt andrage 3.200 mandår, hvori dog også er medtaget visse leverancer til fællesantenneanlæggene. Udbygningen af det mellemcentrale net og forbindelsesnettene skønnes at indebære en beskæftigelse på 4.700 mandår, hvortil kommer etablering af nye og ombygning af eksisterende fællesantenneanlæg med skønnet 7.800 mandår. Det må herved tages i betragtning, at en betydelig del af denne arbejdsindsats er gravearbejde i forbindelse med kabelnedlægning og andet ikke importkrævende arbejde. Det må imidlertid understreges, at netudbygningen ikke kan påregnes straks at ske med

[Ministeren for offentlige arbejder]

lyslederkabler overalt, hvorfor tallene må tages som et beregnet, teoretisk maksimum.

VI. Mediepolitik

I den samlede vurdering af mediekommisionens forslag er det ikke alene de langsigtede perspektiver for samfundsudviklingen, de økonomiske skøn over alternativerne og de industripolitiske muligheder, der vejer tungt til fordel for at skabe de nødvendige forudsætninger for en styret udvikling mod et bredbåndsnet. Den mediepolitiske betydning af nettet må også tillægges vægt. Telenettet vil få kapacitet til at fordele et stort antal udenlandske TV-programmer, som især satellitteknologien vil bringe til os i de kommende år. Med udstrakt etablering af bredbåndsforbindelser vil et øget programudvalg kunne nå ud til den enkelte fællesantenneforening. Samtidig vil nettet kunne udnyttes til bl.a. lokal-TV og herigennem føje et værdifuldt element til det mediepolitiske spektrum af muligheder.

VII. Indbygget fremtid

I det foranstående er der givet afkald på nærmere at udmale, hvilke muligheder der ligger i den nye teknik, når denne i løbet af en halv snes år er langt mere udviklet. Jeg føler mig overbevist om, at bredbåndsnettet lukker op for en verden af kommunikation, som vi hidtil ikke har kendt, og som i betydelig grad vil ændre vor hverdag.

Der er næsten tale om en ny teknisk revolution. Som altid indebærer en sådan moment af risiko for, at teknikken løber forud for vor evne til at indrette os hensigtsmæssigt

med de nye faciliteter. Kan vi magte at stille dette store apparat til rådighed, uden at der sker skade på væsentlige værdier i samlivet mellem mennesker?

Sådanne spørgsmål kan rejses, men de bør ikke stå i vejen for, at man går uforfærdet i gang med at udvikle og tilbyde det bedste, den nye teknik formår. Det kan ikke nytte at vende ryggen til en udvikling, som alligevel kommer. Man må lære at leve med den, at bemestre den og stille den i samfundets tjeneste.

Regeringen vil være opmærksom på en generel samfundsmæssig vurdering af de varierende konsekvenser, som netudbygningen kan få for grupper af befolkningen og for de enkelte områder i landet.

Regeringen lægger herved vægt på, at der bliver den største grad af frihed for den enkelte til at foretage de valg, som de nye muligheder byder på.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 11. maj 1983, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 15.37